

"Cum historia pro securitate!"

**SZEMERE BERTALAN
MAGYAR RENDVÉDELEM-TÖRTÉNETI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG**

☒ : H-1037 Budapest, Haránt utca 12.

☎ : (+36/06-1) 250-6199 ; @ : paradi.jozsef@gmail.com

Web: <http://www.szbmrtt.atw.hu>

A körlevelek megtalálhatók a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

Tárgy: *Kutatás*

**KÖRLEVÉL
(2020-398)**

Tisztelt Szakosztályvezetők és Szakosztálytitkárok!

(A szakosztályvezetőknek és szakosztálytitkároknak címzett levelemet a tagok, illetve a szimpatizánsok számára is ezúton küldöm el társaságunk körleveleként a tájékoztatás biztosítása céljából, illetve azért, hogy a címzettek — amennyiben szándékukban áll — csatlakozhassanak a szakosztályonként, illetve társasági szinten működő munkacsoportokhoz. A szakosztályvezetők és titkárok elérhetőségét a 2020-392. számú körlevelemben tettem közzé.)

A közelmúltban szakosztályaink (szellemi alkotóműhelyeink) képviselőivel telefonbeszélgetést folytattam tudományos társaságunk szakosztályai által 2025. év végéig megvalósításra tervezett feladatokra vonatkozóan.

Ezen megbeszélések lényegét tartalmazó emlékeztetőt ezúton küldöm. Arra kérek Benneteket, hogy 2020 május közepéig (15.-éig) szakosztályotok által — a speciális helyzetben lévő Gyűjtők Szakosztályának és a még rendezetlen jogállású szakosztályvezetővel rendelkező Büntetés-végrehajtás-történeti Szakosztálynak a kivételével — végzendő teendőket szíveskedjetek éves bontásban a 2021. évvel kezdődően és a 2025. évvel befejeződően olyan rövid tervbe foglalni, amelyet tudományos társaságunk elnöksége megvitathat és jóváhagyhat, illetve a közgyűlés elé is terjeszthető. Mivel a szakosztályok (szellemi alkotóműhelyek) programterv készítése új jelenség tudományos társaságunk életében, ezért amely szakosztály kéri annak a számára előzetes elgondolási tervezetet küldhettek. A tervezett tevékenység végrehajtásáról az érintett időszakban évente várjuk majd a szakosztályok beszámolóit.

A szervezeteitekben rögzített tevékenységek nem helyettesíthetik „A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tisztségviselőivel szemben a tudományos tevékenység végzésével kapcsolatos elvárások”-ban foglaltakat, amely honlapunkon a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. [2019] 57-58. száma „VIII. Scientia” rovatának „Tudomány a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaságnál.” című cikkében található.

Az általatok készített tervekhez fognak kapcsolódnia a tisztségviselői nyilatkozatok. Ezen levülelemhez csatoltam a nyilatkozat formanyomtatványát — melyet csak az érintettek kapnak — értelemszerűen kitöltve várok vissza Töletek a szakosztályi teendők tervezetének a társaságában. Ezen két irat — melyek közül a tervek tartalma nyilvánvalóan az elnökkel való egyeztetés nyomán fogja a végső tartalmát elnyerni — az előfeltétele a szakosztályvezetők és szakosztálytitkárok felkérési okmánnyal történő ellátásának. A felkérés, a nyilatkozat és a terv egyaránt meg fog jelenni tudományos társaságunk honlapján a hatályosulásukat követően.

A cél az, hogy a magyar rendvédelem történetébe tartozó olyan adatbázisok készüljenek, amelyeket a szakterület művelői és a témakör iránt érdeklődők egyaránt hasznosíthatnak.

A megcélzott időszak a kiegyezéssel kezdődik és a rendszerváltással zárul. A 2021-2025 között a megcélzott intervallumnak a polgári magyar állam (1867-1944) időszakára vonatkozó részével fogunk foglalkozni.

A szakosztályok adatbázist építő tevékenységének kétirányúnak kell lennie.

Egyrészt a szakosztály szakterületével releváns rendvédelmi testület(ek) *diszlokációjára* vonatkozó adatok feltárása.

Másrészt az érintett szakterület helyzetétől és a személyi érdeklődési köröktől függően:

- a szakterület *szakfolyóirata(i) repertórium(a)nak* az elkészítése, vagy;
- a testületi vezetőkre kiterjedő *a biográfiai* feldolgozás létrehozása, vagy;
- a testületre vonatkozó *jogszabálygyűjtemény* — a szolgálati szabályzatokat is beleértve — összeállítás.

Valamennyi adatbázisnak tartalmaznia kell a források pontos bibliográfiai adatainak a feltüntetését is a társasági kiadványok közlési feltételeiben foglaltak szerint.

A *diszlokáció* tekintetében az érintett testület szervezeti elemeinek a területi elhelyezkedésének, az ott szolgálatot teljesítők létszámának és lehetőleg a vezető nevének és titulusának feltüntetését is tartalmaznia kell digitalizált és szerkeszthető formában.

A településneveket nem az elcsatolások utáni idegen nyelvekre alakított formában kérjük, hanem a magyar neveket várjuk. Az esetek többségében ez a természetes helyzet, mivel az adatok döntő többsége magyar sematizmusokból nyerhető. Amennyiben azonban a kutatók idegen nyelvű feldolgozásokra is támaszkodnak, akkor a Kárpát-medencei helységnévtár tartalmát tekintsek irányadónak.

A köztörténeti, rendvédelem-történeti, illetve testület-történeti folyamatokra és eseményeire tekintettel a polgári magyar állam 77 éves időszakát figyelembe véve:

- a dualizmus időszakára vonatkozóan 1872 — ezen bázisév még vita tárgyát képezi — 1884, 1895, 1906, 1913 és 1918. éveket a 2021. évi határidővel;

- a trianoni határok közé szorított Magyarország tekintetében 1924, 1932, 1937. éveket a 2022. évi határidővel;

- a területvisszacsatolások időszakára vonatkozóan pedig 1938, 1939, 1940 és 1941. éveket a 2023. évi határidővel tekintjük bázis évekknek. A határidőket a tárgyév májusáig kell értelmezni.

A rend fenntartásában résztvevő, de nem a rendvédelmi testületek körébe tartozó fegyveres szervezetek — praktikusán a Magyar Királyi Honvédség karhatalmi teendők ellátására kijelölt alakulatai — tekintetében az adatgyűjtésben az atlasz szerkesztésében kulcsszerepet megvalósító elnökségi tag dr. SUBA János Ph.D. mag., a Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtárának a vezetője a felelős.

A diszlokáció tekintetében a 2024. évet tekintjük a szerkesztés és a járulékos anyagok elkészítése idejének. Ekkor alakulhat ki a leendő rendvédelem-történeti atlasz polgári magyar állam időszakára vonatkozó kötetének a végleges formája.

Az atlasz témakörébe tartozónak tekintünk minden a kormánynak közvetlenül alárendelt vagy az önkormányzatok irányítása alá tartozó magyar rendvédelmi testületet, amelyek a vizsgált időszakban legalább egy évtizedig működtek.

A 2025. évet a diszlokációra vonatkozó munkálkodás tekintetében tartalékidőnek tekintjük.

A szakosztályok (szellemi alkotóműhelyek) tevékenységének másik felét illetően három alternatíva közül nyílik lehetőség választásra. Az alternatívák kiválasztása során javasolom figyelembe venni objektív körülményként a valószínűsíthető iratanyag méretét és elérhetőségét, szubjektív körülményként pedig a feltárára számításba vett személyek érdeklődését, munkakedvét.

A szakosztályok (szellemi alkotóműhelyek) megalapozott döntését várjuk. Nevezetesen a három lehetőség közül kiválasztott irány az esetek többségében előreláthatóan két ciklus időszakára, azaz 2030-ig — 2025-ig a polgári magyar állam (1867-1944 közötti 77 évre), 2030-ig pedig a magyar pártállam (1945-1990 közötti 44 évre) vonatkozóan — meghatározza a szakosztályi tevékenység jelentős részét. Tudományos társaságunk nem támogatja a három irány — repertórium, biográfia, jogszabályok — váltogatását. Ezzel az eshetőséggel csak abban az esetben kívánunk együttműködni, ha a megkezdett irány feldolgozásának a végére ért a kutató kollektíva.

A magyar rendvédelem-történeti atlasznak a polgári magyar állam és a magyar pártállam időszakára vonatkozó köteteit — tudományos társaságunk két periodikájának számaihoz és hat könyvsorozatának kötetéhez hasonlóan — nem anyagi haszonszerzés céljából, hanem nemzeti történelmünk rendvédelem-történeti szelete kutatási eredményeinek a közkinccsé tétele érdekében végezzük. Tudományos társaságunk jelenlegi pénzügyi helyzete sajnálatos módon nem teszi lehetővé a magyar -rendvédelem-történeti atlasz

köteteinek a papír alapú kiadását. Ezért e kötetek minden bizonnyal a társasági honlapunkon lesznek elérhetőek 2025-től, illetve 2030-tól, valamint szándékunkban áll digitalizált adathordozón is sokszorosítani a magyar rendvédelem-történeti atlasz köteteit. Hasonló módon szeretnénk eljárni a biográfiák, jogszabályok és repertóriumok tekintetében is.

Ezúton kérem tudományos társaságunk tagjait, szimpatizánsait, illetve a szakterület iránt érdeklődőket, hogy a körlevelemben jelzett tevékenység támogatására alkalmas pályázatokhoz tudományos társaságunkat hozzásegíteni szíveskedjenek.

Tudományos társaságunk örömmel fogadja azoknak a jelentkezéseit, akik valamilyen formában — például az atlasz kötetéhez kapcsolódó részfeladatok ellátásában (szkenneléssel, illetve a szkennelt anyag szerkeszthetővé konvertálásával, szervezeti felépítés elvi vázlati rajzainak az elkészítésével, a korabeli rendvédelem konkrét helyzetének a megértését elősegítő esszé jellegű írások létrehozásával) — részt kívánnak venni.

A magyar rendvédelem-történet művelésének elősegítése érdekében végzett tevékenységekhez további eredményeket kívánok!

Budapest, 2020. V. 4.

Tagtársi üdvözléssel:

Dr. PARÁDI József
a társaság elnöke